

Veřejný ochránce práv
JUDr. Pavel Varvařovský

V Brně dne 24. ledna 2013
Sp. zn.: 7276/2012/VOP/PMJ

Vážená paní ministryně,

dovolte mi, abych Vás informoval o výsledku šetření podnětu pana V. S. (dále též „stěžovatel“), který se na mě obrátil se žádostí o posouzení řízení o příspěvku na zvláštní pomůcku – motorové vozidlo jako opatrovník ve věci jeho dcery A. S., narozené dne XXX, bytem yyy.

Rozhodnutím Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Pardubicích ze dne 28. 6. 2012, č.j. MPSV-UP/973717/12/AIS-ZDP, nebyl jeho dceři přiznán příspěvek na zvláštní pomůcku – motorové vozidlo (dále též „příspěvek“). Úřad práce požádal LPS OSSZ v Ústí nad Orlicí (dále „OSSZ“) o posouzení zdravotního stavu. Podle posudku ze dne 24. 4. 2012, č.j. LPS/2012/1817-UO CSSZ, se u dcery stěžovatele jedná o těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí anebo těžkou nebo hlubokou mentální retardaci ve smyslu § 9 odst. 1 až 4 zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, ale její zdravotní stav vylučuje přiznání příspěvku, protože se jedná o kontraindikaci uvedenou v části II písm. a) přílohy téhož zákona. V posudkovém zhodnocení lékař LPS k tomu uvedl, že nelze předpokládat smysluplné využití motorového vozidla. Jde o apalický syndrom po kraniocerebrálním traumatu, hypertonie dekontakčního charakteru, inkontinence moči a stolice, není možno navázat kontakt, posuzovaná je zcela imobilní, s flekčními kontrakturami na HK i DK a svalovými atrofiemi. Byl vysloven předpoklad, že posuzovaná je schopna pouze převozu sanitním vozem na lehátku. Na základě tohoto posudku úřad práce žádost zamítl, když z jeho posudkových závěrů vyšel.

Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále též „MPSV“) pak v rozhodnutí ze dne 1. 11. 2012, č.j. MPSV-UM/564/12/9S-PDK, zamítlo odvolání stěžovatele, když si vyžádalo posudek PK MPSV v Hradci Králové ze dne 21. 9. 2012, kde posudková komise v posudkovém hodnocení toliko uvedla, že se jedná o 31letou ženu s apalickým syndromem s těžkým funkčním postižením pohybového ústrojí a těžkou poruchou rozumových schopností. Nejedná se o těžkou duševní zaostalost, ale o pórázové postižení mozku - apalický syndrom. Jde o osobu s těžkou vadou pohybového a nosného ústrojí charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, ale tento stav vylučuje přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku. Jde o těžkou vadu nosného ústrojí uvedenou v písm. b), e) bodu 1 části I přílohy k citovanému zákonu, jde o zdravotní stav uvedený v písm. a) bodu II téže přílohy.

Ministerstvo práce a sociálních věcí pak v rozhodnutí ze dne 1. 11. 2012 považovalo tyto závěry PK MPSV v Hradci Králové za úplné a přesvědčivé. Dále je v odůvodnění rozhodnutí (oproti prvoinstančnímu) uvedeno, že není zpochybněna skutečnost, že dcera stěžovatele je schopna využívat motorové vozidlo a je tímto vozidlem pravidelně přepravována. „Zdravotní stav dcery však vylučuje přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku – motorové vozidlo, nikoliv jeho využívání.“ Vzhledem

k tomu, že stav dcery odpovídá bodu II. písm. a) přílohy k zákonu č. 329/2011 Sb., příspěvek na zvláštní pomůcku přiznat nelze.

Po prostudování spisové dokumentace jsem dospěl k závěru, že posudek MPSV v Hradci Králové ze dne 21. 9. 2012 a rozhodnutí odvolacího orgánu je tak postaveno na zjištění, že je u dcery stěžovatele přítomna kontraindikace, čili takový zdravotní stav, který přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku vylučuje. Zdravotní stavy vylučující přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku jsou podle § 9 odst. 4 téhož zákona uvedeny v příloze k tomuto zákonu. Konkrétně se jedná o stav, který lze podřadit pod duševní poruchy, poruchy chování a poruchy intelektu se závažnou poruchou, s narušením rozpoznávacích a ovládacích schopností, stavy závislosti na návykové látce nebo návykových látkách, ovšem to vše toliko za předpokladu (vztah konjunkce), pokud zároveň způsobují nemožnost užívání pomůcky. V případě tohoto příspěvku na zvláštní pomůcku je však zákonem výslovně vyjádřeno, že k možnosti užívání pomůcky postačí jen skutečnost, že osoba (opakovaně v kalendářním měsíci dopravovaná) je schopna být motorovým vozidlem toliko převážena.¹ Odlišná situace je u jiných zvláštních pomůcek, kde se logicky předpokládá, že je přímo a bezprostředně bude užívat jedna osoba.

Zjistil jsem, že skutečnost o způsobilosti dcery stěžovatele k převozu dokladuje lékařská zpráva MUDr. Jiřího Haltmara ze dne 10. 7. 2012. Nepřehlédl jsem však především zjištění, že i sám odvolací orgán naplnění této podmínky v rozhodnutí ze dne 1. 11. 2012 výslovně konstatoval (*„není zpochybněna skutečnost, že dcera stěžovatele je schopna využívat motorové vozidlo“*). Nebyla tak splněna zásadní podmínka kontraindikace, tedy zjištěná *„nemožnost užívání pomůcky“* – motorového vozidla v důsledku diagnóz vyjmenovaných v bodu II písm. a) přílohy citovaného zákona, a postup úřadu tak z důvodu vnitřní rozpornosti odůvodnění rozhodnutí, tj. jeho nezákonnosti, nemůže obstát.

Co se týká případného zhodnocení těchto zdravotních postižení² a jejich funkčního dopadu na schopnost (nemožnost) užívání pomůcky v posudku PK MPSV v Hradci Králové ze dne 21. 9. 2012, musím konstatovat, že toto zcela absentuje a posudek tak již na první pohled vykazuje znaky neúplnosti a nepřesvědčivosti. Pakliže Ministerstvo práce a sociálních věcí v rozhodnutí č.j. MPSV-UM/5646/12/9S-PDK, ze dne 1. 11. 2012, z tohoto posudku vyšlo a jeho závěry pouze přejalo, tedy nevrátilo neúplný posudek k dopracování či nezažalo zpracovat nový, hledím na toto rozhodnutí kromě vytýkané nezákonnosti rovněž jako na nepřezkoumatelné.

Vážená paní ministryně, v této souvislosti si Vás dovoluji požádat o prošetření

¹ § 9 odst. 2 zákona č. 329/2011 Sb.

Nárok na příspěvek na zvláštní pomůcku poskytovaný na pořízení motorového vozidla má osoba, která má těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí anebo těžkou nebo hlubokou mentální retardaci charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a její zdravotní stav nevylučuje přiznání tohoto příspěvku.

§ 9 odst. 6

Je-li příspěvek na zvláštní pomůcku poskytován na pořízení motorového vozidla, je rovněž podmínkou, že se osoba opakovaně v kalendářním měsíci dopravuje a že je schopna řídit motorové vozidlo nebo je schopna být převážena motorovým vozidlem; splnění podmínky opakovaného dopravování prokazuje žadatel čestným prohlášením.

² Bod II. písm. a) přílohy k zákonu č. 329/2011 Sb. upravuje zdravotní stav vylučující přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku (kontraindikace) - duševní poruchy, poruchy chování a poruchy intelektu se závažnou poruchou, s narušením rozpoznávacích a ovládacích schopností, stavy závislosti na návykové látce nebo návykových látkách, způsobují-li nemožnost užívání pomůcky.

postupu Ministerstva a práce a sociálních věcí a PK MPSV v předmětném řízení o dávce pro osobu se zdravotním postižením a o zohlednění zaujatých závěrů v přezkumném řízení, ke kterému dal stěžovatel podnět svým podáním ze dne 6. 11. 2012.

Uvítám, pokud mi do 30 dnů od doručení tohoto dopisu sdělíte, jakým způsobem budete ve věci postupovat.

Děkuji Vám za spolupráci a zůstávám s pozdravem

JUDr. Pavel V a r v a ř o v s k ý v. r.
(dopis je opatřen elektronickým podpisem)

Vážená paní
Ing. Ludmila Müllerová
ministryně
Ministerstvo práce a sociálních věcí
Na Poříčním právu 1/376
128 01 Praha 2

Údolní 39
602 00 Brno
tel: (+420) 542 542 888, fax: (+420) 542 542 112